

تأثیر سیستم‌های اطلاعات مبتنی بر هوش تجاری با توجه به شرایط محیطی و عملکرد مدیران (مطالعه موردی: باشگاه ورزشی بانوان حجاب شیراز)

الناز همت زاده^۱، مینا اخباری آزاد^۲*

۱- گروه مدیریت اجرایی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران، Elnazhemmatzadeh71@yahoo.com

۲- گروه مدیریت بازرگانی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران، minaakhbari@yahoo.com

چکیده

هدف اصلی این تحقیق تأثیر سیستم‌های اطلاعات مبتنی بر هوش تجاری با توجه به شرایط محیطی و عملکرد مدیران مجموعه ورزشی حجاب است. در این تحقیق ابتدا نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف سنجیده شد. سپس به منظور آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های همبستگی و رگرسیون چندگانه استفاده شد. داده‌های گرد آوری شده حاصل از پرسشنامه از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ مورد بررسی قرار گرفت. این تحقیق شامل ۲ فرضیه می‌باشد که نتایج نشان حاصل از آن نشان می‌دهد بین سیستم‌های اطلاعاتی و هوش تجاری و عملکرد مدیران رابطه مثبت و معنادار وجود دارد و همچنین به کارگیری سیستم‌های اطلاعات مدیریت در تسریع و سهولت روند بازیابی اطلاعات و همچنین در مراحل ثبت نام تأثیر زیادی دارد.

dataacademy.ir

واژه‌های کلیدی: سیستم‌های اطلاعات مدیریت، هوش تجاری، شرایط محیطی، عملکرد مدیران، باشگاه ورزشی بانوان حجاب

۱- مقدمه

امروزه در دنیای تکنولوژی و اطلاعات نیاز به استفاده از هوش تجاری بیش از پیش استفاده می‌شود. از مزایای بکارگیری آن می‌توان به کوتاه کردن زمان برای به دست آوردن اطلاعات و همچنین تصمیم‌گیری بهتر و موثرتر اشاره کرد. در گذشته سازمان‌ها زمان زیادی را صرف به دست آوردن اطلاعات و تجزیه و تحلیل آنها می‌کردند. از این رو هوش تجاری کمک شایانی به شرکت‌ها و سازمان‌ها در پردازش حجم وسیع داده‌ها کرده است. از طرفی سیستم‌های اطلاعات مدیریت نیز اطلاعات را در کوتاه‌ترین زمان جهت بهبود شرایط سازمان‌ها در اختیار مدیران قرار می‌دهد. قابل ذکر است که جامعه آماری تحقیق شامل ۳۰ نفر از مدیران باشگاه حجاب است.

۲- فرضیه‌های تحقیق

- بین استقرار سیستم‌های اطلاعات مدیریت مبتنی بر هوش تجاری و شرایط محیطی در تصمیم‌گیری مدیران در باشگاه ورزشی بانوان حجاب شیراز تأثیر مثبت وجود دارد.
- بین استقرار سیستم‌های اطلاعات مدیریت مبتنی بر هوش تجاری و عملکرد مدیران در باشگاه ورزشی بانوان حجاب شیراز تأثیر مثبت وجود دارد.

۳- هوش تجاری

هوش تجاری عبارت است از بعد وسیعی از تکنولوژی‌ها برای جمع‌آوری داده و دانش جهت تولید پرس‌وجو در راستای مدیریت عملکرد سازمان و جهت اتخاذ تصمیم‌های تجاری دقیق و هوشمند. تکنولوژی هوش تجاری می‌تواند توسط هر سازمانی که از اطلاعات برای سیستم‌های مدیریت منابع سازمانی خود استفاده می‌کنند به همراه دیگر مخازن ذخیره سازی داده‌ها از قبیل انبار داده و انبار داده موضوع گرا، برای رسیدن به تصمیم‌گیری بهتر و مؤثرتر به کار رود [۱]. استفاده از داده‌های ساخت یافته و غیر ساخت یافته سیستم‌های سازمانی، مبنای هوش تجاری در سازمان می‌باشد [۲]. شرکت‌ها برای تصمیم‌گیری بهتر به ابزارهای مؤثر هوش تجاری نیاز دارند. در گذشته سازمان‌ها زمان زیادی جهت آماده سازی داده‌ها برای تهیه گزارش‌های مالی و زمان کمی برای تحلیل آن‌ها داده‌ها صرف می‌کردند. این اختصاص زمان باعث می‌شد بین فرایند تحلیل، بازنگری و عمل وقفه‌ای ایجاد شود. به عنوان سیستم‌هایی که جمع‌آوری، تبدیل و ارائه‌ی داده‌های ساخت یافته از منابع مختلف را انجام می‌دهد، تعریف شده است. سیستم‌های هوش تجاری به پتانسیل کوتاه کردن زمان برای به دست آوردن اطلاعات مربوط و فعال کردن استفاده کارآمد اختصاص یافته‌اند. هوش عملیات‌های مختلف از قبیل استفاده از ابزار تولید، بهینه‌سازی و توزیع گزارشات استاندارد، کاوش داده‌ها، و روند روش‌های مربوط به نتیجه‌گیری را انجام می‌دهد و این روند می‌تواند باعث رشد درآمد و بهبود بهره‌وری عملیاتی در سازمان شود [۱].

۴- ابزارهای هوش تجاری

- انبار داده
- استخراج، تبدیل، بارگذاری
- پردازش تحلیلی بر خط
- داده کاوی
- گزارش‌گیری

سازمان‌ها با حجم وسیعی از داده‌های عملیاتی مواجه هستند. تحلیل‌گران کلیدی و تصمیم‌گیرندگان هنوز نمی‌توانند پاسخ‌های مورد نیاز خود را به سرعت برای پاسخگویی در مقابل شرایط متغیر به دست آورند زیرا داده‌های بسیاری در طی بخش‌های مختلف سازمان پراکنده شده‌اند. به همین دلیل هوش تجاری به عنوان مجموعه‌ای از ابزارها، تکنولوژی‌ها و راه‌حل‌های طراحی شده برای کاربران نهایی است که بتوانند اطلاعات مؤثر را از اقیانوسی از اطلاعات سازمانی موجود استخراج نمایند [۳۱].

۵- شرایط محیطی

منظور از شرایط محیطی در این پژوهش شرایط جوی و بهداشتی است که در پیشبرد اهداف مدیران اهمیت دارد. محیط در لغت به معنای محیط زیست، محیط اطراف، احاطه و دور و بر آمده است. بطور کلی در متون تخصصی مدیریت، محیط، به پدیده‌های اطراف سازمان اطلاق می‌گردد؛ که بطور معمول عواملی نظیر دولت، رقبا، تکنولوژی، عرضه و تقاضای نیروی کار، مشتریان و ارباب رجوع و اخیراً صنعت مرتبط با سیستم را در بر می‌گیرد. هر سیستم، علاوه بر ارتباط با عناصر درون خود (عناصر تشکیل‌دهنده سیستم و روابط آنها)، با عناصر خارج از خود و مربوط به محیط نیز سروکار دارد. در واقع، محیط هر سیستم، شامل آن چیزهایی است که خارج از کنترل کامل سیستم هستند؛ ولی به گونه‌ای بر عملکرد آن تأثیر دارند. با توجه به اینکه محیط، خارج از سیستم قرار دارد، سیستم نمی‌تواند کار چندانی برای کنترل مستقیم تغییر و تحولات آن انجام دهد؛ به همین دلیل می‌توان محیط سیستم را به منزله عاملی ثابت در نظر گرفت [۴].

۶- سیستم اطلاعات مدیریت

یک سیستم ترکیبی و ادغام شده ای است که اطلاعاتی را جهت پشتیبانی، برنامه ریزی، کنترل و اداره سازمان تهیه می نماید، این سیستمها با استفاده از اطلاعات درباره عملیات داخلی و خارجی مؤسسه به انجام عملیات مدیریت و تصمیم گیری کمک می کند [۵].

۷- تحلیل آماری

با توجه به نتایج جدول شماره ۱ تنها دو متغیر عملکرد مدیران و هوش تجاری دارای توزیع نرمال هستند زیرا سطح معنی داری برای این متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ است و مابقی متغیرها توزیع نرمال ندارند. اما چون تعداد دادهها بیشتر از ۳۰ می باشد و طبق قضیه حد مرکزی در برخی استنباط ها می توان از فرض نرمال بودن چشم پوشی کرد و حتی اگر دادهها غیرنرمال باشد از آزمونهای پارامتری استفاده کرد.

جدول ۱: نتایج آزمون نرمال بودن کلموگروف-اسمیرنوف متغیرهای تحقیق

متغیر	مقدار آماره کلموگروف-اسمیرنوف	سطح معنی داری	وضعیت
شرایط محیطی	۰/۱۹۶	۰/۰۰۲	غیر نرمال
عملکرد مدیران	۰/۱۱۰	۰/۲۰۰	نرمال
هوش تجاری	۰/۱۴۰	۰/۰۸۲	نرمال

با توجه به نتایج جدول ۲ هر سه متغیر تحقیق دارای مطلوبیت بالایی هستند زیرا میزان سطح معنی داری برای تمامی این متغیرها کمتر از ۰/۰۵ می باشد.

جدول ۲: نتایج آزمون تی استودنت برای بررسی میزان مطلوبیت متغیرهای تحقیق

ردیف	ادعا	آماره آزمون	سطح معناداری	اختلاف میانگین	سطح پایین	سطح بالا	تصمیم گیری
۱	شرایط محیطی	۱۴۲/۵	۰/۰۰۰	۰/۶۴۷۶۲	۰/۳۹۱۷	۰/۹۰۳۶	مطلوبیت بالایی دارد
۲	عملکرد مدیران	۹۳۲/۳	۰/۰۰۰	۰/۵۴۲۸۶	۰/۲۶۲۳	۰/۸۲۳۵	مطلوبیت بالایی دارد
۳	هوش تجاری	۶۲۳/۳	۰/۰۰۱	۰/۴۷۸۵۷	۰/۲۱۰	۰/۷۴۷۰	مطلوبیت بالایی دارد

جدول شماره ۳ نشان می دهد که متغیر عملکرد مدیران بر هوش تجاری تأثیری مستقیم دارد زیرا میزان سطح معنی داری برای آزمون همبستگی پیرسون کمتر از ۰/۰۵ است و مقدار همبستگی پیرسون ۰/۴۹۲ می باشد که مقادیری مثبت است و نشان دهنده رابطه مستقیم بین این دو متغیر می باشد.

جدول ۳: نتیجه بررسی تأثیر عملکرد مدیران بر هوش تجاری

عملکرد مدیران	همبستگی پیرسون	هوش تجاری
۰/۴۹۲	همبستگی پیرسون	هوش تجاری

با توجه به جدول ۴ متغیر شرایط محیطی بر هوش تجاری تأثیری مستقیم دارد زیرا میزان سطح معنی‌داری برای آزمون همبستگی پیرسون کمتر از ۰/۰۵ است و مقدار همبستگی پیرسون ۰/۴۲۷ می باشد که مقادیری مثبت است و نشان‌دهنده رابطه مستقیم بین این دو متغیر می باشد.

جدول ۴: نتیجه بررسی تأثیر شرایط محیطی بر هوش تجاری

	شرایط محیطی	
هوش تجاری	همبستگی پیرسون	۰/۴۲۷
	سطح معنی‌داری	۰/۰۱۱

۸- نتیجه‌گیری

با استفاده از یافته‌های پژوهش به تبیین فرضیات پژوهش پرداخته شد و با توجه به اطلاعات به دست آمده از بررسی‌های آماری، در مورد فرضیه‌ها تفسیر و نتیجه‌گیری شد:

در توضیح فرضیه اول می‌توان گفت همانگونه که می‌دانید شرایط محیطی سازمان‌ها نقش بسیار مهمی در روند کار سازمان دارند. بعضی از این نقش‌ها غیرمستقیم می‌باشند؛ مانند تأثیر محیط بر روحیه کارکنان. اما بعضی از این نقش‌ها وابسته به نوع سازمان مستقیماً بر روی کار سازمان تأثیرگذار است. در این تحقیق جامعه ما مجموعه ورزشی حجاب می‌باشد، که شرایط محیطی مستقیماً بر روند کار این سازمان تأثیرگذار است. لذا با استقرار سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت مبتنی بر هوش تجاری می‌توان تأثیرات منفی شرایط محیطی را خنثی کرد و تأثیرات مثبت آن را تا حدودی تشدید نمود. در تبیین نتیجه فرضیه دوم می‌توان گفت لزوم دست‌یابی به بازده مطلوب مدیریت صحیح است و استقرار سیستم‌های اطلاعات مدیریت به دلیل رشد سریع انبوه حجم اطلاعات و تحلیل دشوار آنها به مدیریت صحیح کمک می‌کند.

مراجع

- [۱] لاجوردی، س.ج و رحیمی پور، الف، هوش تجاری و تأثیر آن بر عملکرد مدیریت بنادر، دیدگاه، ۱۳۹۱.
- [۲] نیکومرام، ه و محمودی، م، سنجش تأثیر سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر پشتیبانی تصمیم و هوش تجاری در تصمیم‌گیری مدیران واحدهای اقتصادی، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، سال پنجم، شماره سیزدهم، ۱۳۹۲.
- [۳] تاج احمدی، الف و روحانی الف، بررسی نقش هوش تجاری به عنوان ابزار مدیریت دانش در تصمیم‌گیری‌های کلان سازمان‌ها، آدرس پایگاه اینترنتی: http://www.farabar.net/wp-content/uploads/2016/11/@Farabar_BI-KM-BI.pdf
- [۴] پایگاه اینترنتی <http://tanhavbiks.blogspot.com/1395/01/01/post-619/%D9%85%D8%AD%DB%8C%D8%B7-%DA%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA%D8%9F>
- [5] Laudon, Kenneth, Laudon, P. management information system: new approaches to organization and technology, 2003.